

LUDWIG TIECK

Elämän
yltäkylläisyys

Elämän yltäkylläisyys

Ludwig Tieck

Elämän yltäkylläisyys

Suomennos Markku Mannila

Loppusanat Asko Nivala

FAROS

Alkuteos: *Des Lebens Überfluss*, 1839

FILI – Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskus on tukenut teoksen suomennostyötä.

Toinen painos (2018)
ISBN 978-952-5710-42-7 (painettu)
ISBN 978-952-5710-72-4 (e-kirja)

© Markku Mannila, Asko Nivala & Faros-kustannus Oy

Faros-kustannus Oy
www.faroskustannus.fi

Sisällys

Ludwig Tieck: <i>Elämän yltäkylläisyys</i>	7
Asko Nivala: <i>Ludwig Tieckin romanttinen realismi</i>	83
Viitteet ja huomautukset	98

Elämän yltäkylläisyys

Eräänä perin ankarana talvena, helmikuun lopulla, oli hallituskaupungissa sattunut omalaatuinen kärhämä, jonka synnystä, kulusta ja taltuttamisesta oli liikkeellä mitä merkillisimpiä ja keskenään ristiriitaisia huhuja. On luonnollista, että tavanomaiset asiatkin saavat tarumais-ta väriä, kun kaikki ihmiset avaavat suunsa ja haluavat kantaa kortensa kekoon tietämättä mitään kerrontansa kohteesta.

Kohua aiheuttanut tapaus oli sattunut varsin tihe-ään asutussa esikaupungissa, eräällä sen kapeimmista kaduista. Milloin kerrottiin, että sieltä oli keksitty joku kavaltaja ja kapinallinen joka oli sitten toimitettu poliis-in huostaan, milloin taas, että joku jumalankieltäjä, joka oli yhdessä toisten ateistien kanssa pyrkinyt kitke-mään kristinuskon pois juuria myöten, oli antautunut kiivaan vastarinnan jälkeen viranomaisille ja joutuisi nyt istumaan vangittuna, kunnes löytäisi yksinäisyydessään itselleen paremmat periaatteet ja vakaumukset. Mutta sitä ennen hän oli vielä puolustautunut asunnossaan

kaksoishaan ja vieläpä tykinkin avulla, ja verta oli vuodatettu, ennen kuin hän oli antautunut, niin että sekä konsistori että oikeuslaitos tulisivat vaatimaan hänen teloittamistaan. Muuan poliittinen diletantti oli tietävinnään, että vangittu henkilö oli lähettiläs, useiden salaseurojen johtomies, jolla oli hyvin läheiset yhteydet Euroopan vallankumousmiehiin. Hän oli vedellyt kaikkia naruja Pariisissa, Lontoossa, Espanjassa ja itäisissä provinseissa, ja lähellä oli vaara, että Intian perukoilla syntyisi hirmuinen kansannousu, joka vyöryisi koleran lailla Eurooppaan ja roihauttaisi kaiken ilmiliekkiin.

Sen verran tiedettiin, että nujakka oli käyty eräässä pienessä talossa, paikalle oli kutsuttu poliisi, ja väkijoukko oli pitänyt kovaa metakkaa. Sitten sekaan oli ilmaantunut muutama vaikutusvaltainen mies, ja jonkin ajan kuluttua kaikki oli ollut jälleen rauhallista, ilman että mikään olisi ollut järkiperaisesti selitettävissä. Itse talossa oli aika selviä merkkejä vahingonteosta. Jokainen tulkitsi asioita oman mielensä ja mielikuvituksensa mukaisesti. Kirvesmiehet ja puusepät korjasivat jälkeensä vahingot.

Talossa oli asunut mies, jota kukaan naapuri ei ollut tuntenut. Oliko hän oppinut? Poliitikko, paikallinen, muukalainen? Siihen ei kellään ollut selitystä, ei viisaimmallakaan.

Varmaa joka tapauksessa oli, että tuo tuntematon eli hyvin hiljaista ja eristäytynyttä elämää, häntä ei nähty kävelyllä, ei millään julkisella paikalla. Hän ei ollut vielä vanha, hän oli sivistynyt, ja nuorta vaimoa, joka oli

vetäytynyt yksinäisyyteen hänen kanssaan, voitiin kutsua kaunottareksi.

Joulun tienoissa tämä nuorehko mies istuiksi pikkuisessa huoneessaan aivan uunin vieressä ja lausahti vaimolleen: ”Sinä tiedät, rakas Clara, miten paljon minä pidän Jean Paulin ’Siebenkäs’-kirjasta ja arvostan sitä, mutta silti minulle on yhä arvoitus, minkä keinon tuo humoristi keksisi, jos hän olisi meidän tilanteessamme. Näyttää siltä, että meillä ei ole enää yhtään rahaa, vai mitä sanot, armaani?”

”Niin on asia, Heinrich”, vaimo vastasi hymyillen ja samalla huokaisten, ”mutta jos sinä, rakkain kaikista ihmisistä, pysyt iloisena ja hyväntuulisena, minä en voi tuntea itseäni onnettomaksi sinun lähelläsi.”

”Onni ja epäonni ovat pelkkiä tyhjiä sanoja”, vastasi Heinrich. ”Silloin kun sinä lähdit minun mukaani vanhempiesi talosta, silloin kun luovuit minun vuokseni jalomielisesti kaikista periaatteistasi, silloin meidän kohdalomme ratkesi koko elinajaksemme. Meidän tunnustausemme oli siitä lähtien: elää ja rakastaa – miten me eläisimme, se oli täysin yhdentekevää. Ja niinpä halusin vielä nytkin kysyä sydämeni äänellä: Mahtaako koko Euroopassa olla ketään niin onnellista, jollaiseksi minä voin oikeutetusti ja tunteideni koko voimalla itseäni kutsua?”

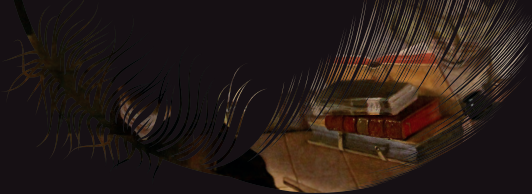
”Meiltä puuttuu lähes kaikkea”, vaimo sanoi, ”meillä on vain oma itsemme, ja minähän tiesin solmiessani kanssasi liiton, että sinä et ollut rikas. Olit itsekkin tietoinen siitä, etten minä voinut ottaa mitään mukaani jättä-

essäni vanhempieni kodin. Näin köyhyydestä on tullut yhtä meidän rakkautemme kanssa, ja tämä pikkuinen huone, meidän keskustelumme, meidän katseemme, jotka kohtaavat rakastetun katseen, on meidän elämäämme.”

”Oikein!” huudahti Heinrich ja ponnahti ilahtuneena ylös syleilläkseen innokkaasti kaunokaistaan. ”Miten neuvottomia, iäksi toisistamme erotettuja, miten yksinäisiä ja hämmentyneitä me nyt olisimmekaan niissä hienoissa piireissä, jos kaikki olisi mennyt tavanomaisessa järjestyksessä. Millaisia katseita siellä, millaisia puheita, kättelyitä, ajatuksia! Eläimet ja jopa marionettikin voitaisiin opettaa ja kouluttaa lausumaan kohteliaisuuksia ja käyttämään samansävyisiä lauseparsia. Ja niin me, armaani, olemme täällä omassa paratiisissamme kuin Aatami ja Eeva konsanaan, eikä yhdenkään enkelin mieleen tulisi karkottaa meitä täältä täysin turhanpäiten.”

”Mutta”, vaimo sanoi sitten aivan hiljaa, ”polttopuut ovat kohta lopussa, ja tämä talvi on kaikkein ankaran minun kokemistani.”

Heinrich nauroi. ”Jopas nyt”, hän huudahti, ”en voi muuta kuin nauraa silkkaa ilkeyttäni, mutta se ei silti ole vielä epätoivoista naurua vaan johtuu tietystä hämmingistä, sillä en todellakaan tiedä, mistä minä ne rahat ottaisin. Mutta jokin keino on keksittävä, sillä on mahdotonta ajatellakaan, että me paleltuisimme kuoliaaksi, kun meidän rakkautemme on niin kuumaa, meidän veremme niin lämmintä! Täysin mahdotonta!”

Elämän yltäkylläisyys

Elämän yltäkylläisyys on saksalaisen romantiikan helmi vuodelta 1839. Tarina alkaa sydäntalvella, nuoren parin Heinrichin ja Claran kodissa, jossa ruoka on vähissä, mutta pariskunnan tulevaisuuden uskolla ei ole rajoja.

Kirjailija Ludwig Tieck (1773–1853) oli saksalaisen romantiikan keskeinen vaikuttaja, ja *Elämän yltäkylläisyys* on hänen myöhäistuotantonsa parhaita. Teos ilmestyy nyt ensi kertaa suomeksi Markku Mannilan käännöksenä.

ISBN 978-952-5710-42-7

FAROS

Kannen maalaus:
Carl Spitzweg,
Der arme Poet (1839)
Kansi: Mari Palkén

www.faroskustannus.fi